

Kúria
végzése

Az ügy száma:	Bfv.II.1.026/2025/17.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke Dr. Boros Tibor, előadó bíró Dr. Harangozó Attila, bíró Dr. Metzing Márton, bíró Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2026. január 15.
Az ügy tárgya:	emberölés büntette és más bűncselekmény
Terhelt:	I. rendű II. rendű
Első fok:	Kecskeméti Törvényszék, 10.B.202/2013/38., ítélet, tárgyalás, 2013. október 10.
Másodfok:	Szegedi Ítéltábla, Bf.II.550/2013/8., ítélet, nyilvános ülés, 2014. február 27.
Az indítvány előterjesztője:	Legfőbb Ügyészség
Az indítvány iránya:	hatályban tartás

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kecskeméti Törvényszék 10.B.202/2013/38. számú, illetve a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.550/2013/8. számú ítéletét I. rendű és II. terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 21.000 (huszonegyezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I. 1.** A Kecskeméti Törvényszék a 2013. július 10-én kihirdetett 10.B.202/2013/38. számú ítéletében I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntettségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény – a továbbiakban: Btk. – 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), d) és k) pont] és rablás büntettségében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont]. Ezért őt – mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül – életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy az I. rendű terhelt legkorábban 35 év letöltése után bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság az I. rendű terhelttel szemben 79.380 forintra vagyoneklobzást rendelt el, és megszüntette a Sátorlajújhelyi Városi Bíróság 1.B.395/2009/7. számú, 2010. március 28-án jogerőre emelkedett határozatával vele szemben kiszabott 6 hónap börtönbüntetésből engedett feltételes szabadságot. A II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntettségében [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), d) és k) pont]. Ezért őt életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a II. rendű terhelt legkorábban 30 év letöltése után bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság a II. rendű terhelttel szemben 500 forintra vagyoneklobzást rendelt el.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett, mindkét terhelt tekintetében kétirányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2014. február 27-én kihirdetett Bf.II.550/2013/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta; az I. rendű terhelt cselekményét társtettesként elkövetett emberölés büntettségének [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény – a továbbiakban: korábbi Btk. – 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és d) pont] és rablás büntettségének [korábbi Btk. 321. § (1) bekezdés 1. fordulat] minősítette. Az I. rendű terhelt feltételes szabadságra bocsátását kizárta, a II. rendű terhelt feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontját 35 évre súlyosította. Az I. rendű terhelttel szemben elrendelt vagyoneklobzást 60.880 forintra leszállította, a II. rendű terhelttel szemben elrendelt vagyoneklobzást mellőzte. Egyebekben az elsőfokú ítéletet érdemben mindkét terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] **2.** Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) I. rendű terhelt 1. számú kérelme alapján a 2025. március 4. napján kelt ítéletében, II. rendű terhelt 2. számú kérelme alapján a 2024. június 20. napján kelt ítéletében megállapította, hogy az ügyben az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. Cikkét megsértették, mivel az I. rendű terhelt nem remélheti, a II. rendű terhelt pedig csak az életfogytig tartó büntetése 35 évének letöltése után remélheti, hogy feltételes szabadságra bocsátása lehetőségét felülvizsgálják.

[4] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügyszólatározata ellen a Legfőbb Ügyészség BF.153/2025/5. szám alatt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. A felülvizsgálat törvényi okaként a Legfőbb Ügyészség – a Be. 651. § (3) bekezdésében írt kötelezettségére figyelemmel – a Be. 649. § (4) bekezdését jelölte meg.

[5] **2.** A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványában a jogerős határozat hatályban tartását indítványozta.

[6] Indokolásában kiemelte, hogy az I. rendű és II. rendű terhelt kérelmét elbíráló EJEB határozatok indokolása hivatkozott arra, miszerint a személy 1 és személy 2 kontra Magyarország ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) már megállapította a 3. Cikk megsértését azáltal, hogy csak rendkívül hosszú idő elteltével szabadulhat feltételesan az életfogytiglani szabadságvesztéssel büntetett.

[7] A Bíróság a hozzá benyújtott összes anyagot megvizsgálva nem talált olyan tény vagy érvet, amely alapján más következtetésre kellett volna jutnia a panaszok elfogadhatóságáról és megalapozottságáról. A Bíróság úgy vélte, hogy az egyezményesértés megállapítása elegendő, és ennek megfelelően nem állapított meg nem vagyoni kártérítést.

[8] A Be. 649. § (4) bekezdése alapján nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása, vagy a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának Magyarország alávetette magát. Az (5) bekezdés szerint nemzetközi szerződéssel meghatározott emberi jogi szerv határozata alapján felülvizsgálatnak akkor is helye van, ha a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv a nemzetközi szerződés azon rendelkezésének megsértését állapította meg, amely olyan eljárási szabálysértést valósított meg, amely e törvény szerint felülvizsgálattal nem, csak fellebbezéssel támadható.

[9] Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) kihirdető 1993. évi XXXI. törvény 3. §-ában foglaltak szerint megtörtént az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) illetékességének és joghatóságának elismerése (1993. évi XXXI. törvény, illetve 1998. évi XLII. törvény).

[10] Az Egyezmény 46. Cikkének 1. pontja szerint a szerződő felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik az EJEB végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek. Következésképpen a Be. 649. § (4) bekezdésében írt valamennyi feltétel fennáll, így a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a Be. 651. § (3) bekezdése alapján a legfőbb ügyész hivatalból köteles előterjeszteni a felülvizsgálati indítványt.

[11] Az EJEB egyezményesértést megállapító döntése akkor alapozza meg a felülvizsgálati eljárást, ha a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezésének sérelme a büntetőügyben eljáró bíróság jogerős határozatában, vagy az ügydöntő határozathoz vezető büntetőeljárásban valósult meg. Az EJEB ítélete önmagában nem dönti el a bűnfelelősséget, de olyan jogi tény, amely megalapozza a jogerős ügydöntő határozat egyezményesértő részének kiküszöbölésére alkalmas felülvizsgálati eljárást (EBH 2015.B.7.). Erre figyelemmel az Egyezmény 3. Cikkének megsértése megalapozza a felülvizsgálati eljárást.

[12] Felülvizsgálati ok ugyanakkor nem valósul meg, ezért az anyagi jogerő feloldására, a jogerős határozat megváltoztatására nincs törvényes lehetőség, és a megtámadott ítélet hatályban tartása indokolt, ha a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv (EJEB) nem az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását tekintette egyezményesértőnek, hanem egy – már a büntetés-végrehajtás szakaszába tartozó – felülvizsgálati lehetőség olyan időpontban történő megnyílását, amely az EJEB által ajánlott idő kitöltése után „de facto” csökkenthetővé teszi az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt büntetését. A nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv az Egyezmény 3. Cikkének megsértését az egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2014. évi LXXII. törvény által módosított 2013. évi CCXL. törvény szabályozásának – általa vélt – jogszabályi hiányosságára alapozta, amely nem az ítéletet hozó bíróság eljárására, illetve az ügydöntő jogerős határozatra vonatkozik. A feltételes szabadságra bocsátás szabályain változtatni nem a jogalkalmazás, hanem a jogalkotás feladata. Ha pedig jogalkotásra van szükség, akkor felülvizsgálati ok nem valósul meg, nem keletkezik felülvizsgálati döntési jogkör, mert a hiányzó szabályt a Kúria nem alkothatja meg, s nem pótolhatja azt az Egyezmény közvetlen alkalmazásával (EBH 2018.B.6.).

[13] A Kúria 3/2015. Büntető jogegységi határozatának 2. pontja szerint nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv döntése folytán, törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat meghozatala nem közvetlenül az Emberi Jogok Európai Egyezménye mint ítélkezésre szolgáló anyagi vagy eljárási jogszabály alapján, hanem az emberi jogi szerv döntésének alapulvételével annak magyar jogrendszerbe beillesztésével, a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti felülvizsgálati eljárás lefolytatásával, az egyezményesértéssel nem érintett hatályos jogszabályok alkalmazásával történik.

[14] Az EJEB jelen ügyben a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás hiányosságát ítélte egyezményesértőnek. Az EJEB döntéséből egyedül tehát az következik, hogy az alkalmazott jogszabály mellett további szabályozás szükséges, ami nem jogalkalmazói, hanem jogalkotói feladat (Bfv.III.811/2023/9).

[15] Mindezek alapján a kötelezően lefolytatandó felülvizsgálati eljárásban a Kúria állapíthatja meg, hogy a konkrét ügyben az egyezményesértés jogalkalmazói eszközökkel nem orvosolható, és így az EJEB által az I. rendű terheltet érintően a személy 3 és mások kontra Magyarország ügyben, míg a II. rendű terheltet érintően a személy 4 és mások kontra Magyarország ügyben hozott ítéletek alapján nincs ok és mód az alapügyben meghozott ítélet megváltoztatására.

[16] Erre tekintettel a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Kúria a Kecskeméti Törvényszék 10.B.202/2013/38. számú, valamint a Szegedi Ítéltábla Bf.II.550/2013/8. számú ítéletét a Be. 662. § (1) és (3) bekezdései alapján I. rendű és II. rendű terhelttek tekintetében a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésén hatályában tartsa fenn.

[17] 3. A II. rendű terhelt védője észrevételében a Legfőbb Ügyészség indítványát törvénysértőnek tartotta, mivel a Legfőbb Ügyészség indítványában nem jelölte meg az EJEB-nek az eljárás alapjául szolgáló határozatát. Az alkalmazott általános hivatkozás ugyanis nem tesz eleget a Be. 652. § (1) bekezdésében írt törvényi kíváncságnak, s a Legfőbb Ügyészség nem csatolta az EJEB ítéletének hiteles dokumentumait. A védő rámutatott, hogy az EJEB-ítélet hiányában nem tud állást foglalni abban a kérdésben, hogy a jogerős ítéletek meghozatala során történt-e anyagi vagy eljárásjogi szabályszegés a nyomozó hatóságok vagy a bíróságok részéről, illetőleg a meghozott ítéleti rendelkezések az Egyezmény 3. cikkén kívül más jogszabályba ütköznek-e, különös tekintettel Magyarország Alaptörvénye III. cikkének 1. bekezdésére. Az EJEB-ítélet csatolásának elmaradása a tisztességes eljárás elvét is sérti, annak az felelni meg, ha a II. rendű terhelt a Kúria előtt személyesen fejthetné ki álláspontját.

[18] A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának 35 évre történő súlyosítása – álláspontja szerint – gyakorlatilag a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztéssel ér fel, s erre tekintettel a feltételes szabadságra bocsátás 25 évre történő mérséklésére tett indítványt.

[19] **III.** A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[20] 1. A Kúria a felülvizsgálati indítványról a Be. 660. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint tanácsülésen döntött.

[21] A felülvizsgálati indítványról való döntés meghozatalának főszabály szerinti eljárási formája a tanácsülés, és nyilvános ülés kitűzésének csak a törvényben meghatározott esetekben van helye [Be. 655. § (1) bekezdés és Be. 660. § (1) és (2) bekezdés]. A Be. 660. § (2) bekezdésben meghatározott, a tanácsülésen való eljárás alóli kivételes eset, amikor a Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz. Erre egyfelől akkor kerülhet sor, ha a felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére terjesztették elő, és a terhelt vagy a védő a felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül a nyilvános ülést indítványozza; ebben az esetben a nyilvános ülés kitűzése kötelező. Nyilvános ülésen

bírálandó el a felülvizsgálati indítvány – irányától függetlenül – akkor is, ha az ügyben a tanács elnöke egyéb okból nyilvános ülés megtartását tartja szükségesnek; ez azonban a tanács elnökének mérlegelésére bízott, az ügyesség, illetve a terhelt vagy a védő nem kényszerítheti ki.

[22] A jelen ügyben a Legfőbb Ügyesség felülvizsgálati indítványa nem értékelhető a terheltekre terhes indítványként; így a Be. 660. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott, az indítvány nyilvános ülésen való elbírálása kötelező törvényi esete még arra irányuló kérelem alapján sem merülhetne fel. A Legfőbb Ügyesség ismertette az EJEB ítéletének lényegét és azon túl is részletesen kifejtette az indítványát, a büntetőügyekben hivatásszerűen eljáró védőtől pedig elvárható, hogy az EJEB-ítéletet – ha szükségesnek tartja – a rendelkezésre álló nyilvános adatbázisokból megismerje. Ezért a felülvizsgálati indítvánnyal való döntés során a főszabály szerinti eljárási formájától való eltérés nem volt indokolt.

[23] 2. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[24] A Be. 648. § c) pontja értelmében a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak az Alkotmánybíróság vagy nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata alapján is helye van.

[25] A Be. 649. § (4) bekezdése szerint nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv határozata alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának Magyarország alávetette magát.

[26] Ezen felülvizsgálati ok a következők szerint megvalósult.

[27] Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt kihirdető 1993. évi XXXI. törvény 3. §-ában foglaltak szerint megtörtént az EJEB illetékességének és joghatóságának elismerése.

[28] Az Egyezmény 46. Cikk 1. bekezdése szerint a szerződő felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik az EJEB végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek.

[29] Az EJEB joghatóságának, illetve ítélete kötelező érvényének Magyarország általi elismerése ténylegesen azáltal valósul meg, hogy törvényben biztosított annak lehetősége, miszerint az EJEB által megállapított egyezményesértést feloldó, már nem magában rejtő – tehát az Egyezménynek megfelelő – határozat születhessen a korábban jogerősen lezárt eljárás esetében.

[30] Az EJEB I. rendű terhelt (és mások), valamint II. rendű terhelt (és mások) kérelme alapján indult ügyekben 2025. március 4. napján meghozott (személy 3 és mások kontra Magyarország), valamint a 2024. június 20. napján meghozott (személy 4 és mások kontra Magyarország) ítéleteiben megállapította, hogy az Egyezmény 3. Cikkét megsértették.

[31] A Be. 651. § (3) bekezdése alapján a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésében meghatározott esetben a legfőbb ügyész hivatalból köteles a felülvizsgálati indítványt benyújtani.

[32] A Legfőbb Ügyesség ezen kötelezettségének eleget tett; a felülvizsgálati indítványt benyújtotta a Kúriához. Az Egyezmény megsértésének jogi ténye a jogerős elítélés felülvizsgálatának törvényi oka.

[33] 3. Az EJEB a határozatai II. részében az egyezményértéssel kapcsolatban az alábbi megállapításokat tette:

- a büntetések egy meghatározott minimális időtartam utáni automatikus felülvizsgálata fontos garanciát jelent a fogvatartottak számára az olyan fogvatartás kockázatával szemben, amely a 3. Cikket sérti;
- a releváns elveket a bíróság a személy 5 v. the United Kingdom (3. számú kérelem), valamint a személy 6 and Others v. the United Kingdom (4. számú kérelem and 2 others) ügyben foglalta össze;
- a bíróság a személy 1 és személy 2 (5. számú ügy) kontra Magyarország ügyben már megállapította a 3. Cikk megsértését amiatt, hogy csak rendkívül hosszú idő elteltével szabadulhat feltételeken az életfogytiglani szabadságvesztéssel büntetett;
- a bíróság ebben az ügyben nem talált olyan tényt vagy érvet, amely alapján más következtetésre kellett volna jutnia a panaszok elfogadhatóságáról és megalapozottságáról;
- az a tény, hogy a jelen ügyben a kérelmezők csak azt követően remélhetik a szabadulás irányába tett előrehaladásuk felülvizsgálatát, ha életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetésükből hosszú időt már letöltöttek, elegendő a bíróság számára annak megállapításához, hogy a kérelmezők életfogytiglani szabadságvesztés-büntetése az Egyezmény 3. Cikke alkalmazásában nem tekinthető csökkenthetőnek;
- az ilyen hosszú várakozási idő indokolatlanul késlelteti annak hazai hatóságok általi felülvizsgálatát, hogy „az életfogytiglani szabadságvesztésre ítélt személy életében bekövetkezett változások olyan jelentősek-e, és a büntetés során a személy olyan előrehaladást tett-e a rehabilitáció irányába, amelyek alapján a további fogvatartás törvényes büntetőjogi indokokkal már nem igazolható” (személy 6 and Others v. the United Kingdom ítélet 119. pont).

[34] Az EJEB határozatára tekintettel I. rendű és II. rendű terhelt vonatkozásában a felülvizsgálat Be. 649. § (4) bekezdése szerinti feltételei fennállnak.

[35] A személy 5 v. the United Kingdom, valamint a személy 6 and Others v. the United Kingdom ügy releváns megállapításai a következők:

- az Egyezmény 3. Cikke vagy bármely más cikke nem tiltja az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását különösen súlyos bűncselekményekért. Az életfogytig tartó szabadságvesztés azonban csak akkor maradhat összeegyeztethető a 3. Cikkkel, ha mind a szabadulás, mind a felülvizsgálat lehetősége fennáll;
- a büntető igazságszolgáltatás és a büntetéskiszabás körében a Szerződő Államoknak biztosítandó mérlegelési szabadságra tekintettel azonban az EJEB-nek nem feladata annak előírása, hogy milyen formában és mikor kell a felülvizsgálatot elvégezni. Az összehasonlító és nemzetközi anyagok alapján azonban egyértelműen látszik, hogy olyan célzott mechanizmust kell létrehozni, amely garantálja az életfogytig tartó szabadságvesztést követő huszonöt éven belüli felülvizsgálatot, és ezt követő további időszakos felülvizsgálatokat biztosít;
- amennyiben a hazai jog nem rendelkezik az ilyen felülvizsgálat lehetőségéről, az életfogytig tartó szabadságvesztés nem felel meg az Egyezmény 3. Cikkében foglalt normáknak;
- a negyven év, amelyet a kérelmezőknek ki kell várniuk, mielőtt először számíthatnak arra, hogy feltételes szabadlábra helyezésüket fontolóra veszik, lényegesen hosszabb időtartam mint az összehasonlító és a nemzetközi jog alapján megállapítható maximális ajánlott időtartam, amelynek lejárata után az életfogytig tartó szabadságvesztés felülvizsgálatát biztosítani kell.

[36] 4. Az Egyezmény 3. Cikke alapján senkit nem lehet kínzásnak, vagy embertelen, megalázó bánásmódnak, vagy büntetésnek alávetni.

[37] Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése ugyancsak kimondja, hogy senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgátságban tartani.

[38] A kínzás, embertelen, megalázó bánásmód, illetve büntetés alkotmányos tartalmát az Alkotmánybíróság a 32/2014. (XI. 3.) AB határozatban vizsgálta, melynek során irányadónak tekintette az EJEB-nek az Egyezmény 3. Cikkét értelmező joggyakorlatát. E szerint a 3. Cikkben felsorolt tilalmak közös vonása, hogy mindegyikük bizonyos fokú testi és/vagy lelki gyötrelmet, szenvedést, illetve fájdalmat okoz az érintett egyén számára. Az EJEB joggyakorlata alapján a kínzás, embertelen bánásmód vagy büntetés, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés között egyfelől a szenvedés intenzitása alapján lehet különbséget tenni. Ennek alapján embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek minősül minden olyan, az érintettnek komoly testi és/vagy lelki szenvedést okozó magatartás, amely nem éri el a kínzás megállapításához szükséges mértéket. Megalázónak akkor tekinthető a szabadságvesztés büntetés, ha a célja az érintett személy lealacsonyítása {Indokolás [34]-[36] és [50] bekezdés}.

[39] Az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdése szerint senkit nem lehet szabadságától másként mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

[40] Erre tekintettel a 3/2015. Büntető jogegységi határozat 1. pontja megállapította, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátás kizárásának lehetősége az alkotmányos jogrend része, amelynek – törvényi előfeltételek megvalósulása esetén történő – bírósági alkalmazását nemzetközi szerződés nem tiltja.

[41] A Be. 659. § (4) bekezdése alapján a Be. 649. § (4) bekezdésében meghatározott esetben a felülvizsgálati indítványt a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes jogszabály figyelmen kívül hagyásával, illetve a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének alapulvételével kell elbírálni.

[42] Ennek megfelelően a megjelölt jogegységi határozat 2. pontjában megállapította azt is, hogy a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv döntése folytán, törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat meghozatala nem közvetlenül az Egyezmény mint ítélezésre szolgáló anyagi vagy eljárási jogszabály alapján, hanem az emberi jogi szerv döntésének alapulvételével, annak magyar jogrendszerbe beillesztésével, a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti felülvizsgálati eljárás lefolytatásával, az egyezményesértéssel nem érintett hatályos jogszabályok alkalmazásával történik.

[43] A Kúria korábban számos határozatában kifejtette, hogy az EJEB egyezményesértést megállapító döntése akkor képezi felülvizsgálati eljárás alapját, ha a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezésének sérelme a büntetőügyben eljáró bíróság jogerős ügydöntő határozatában, vagy az ügydöntő határozathoz vezető büntetőeljárásban valósul meg (EBH 2015.B.7., BH 2022.41.).

[44] A Kúria tehát a konkrét ügyekben meghozott konkrét bírósági ítéletek rendelkezéseit vizsgálhatja felül, azaz a Btk. és a Be. rendelkezéseinek az eljáró bíróságok általi alkalmazását, valamint azt, hogy ezek alkalmazása során történt-e az Egyezmény megsértése vagy sem {EBH 2018.B.6., Kúria Bfv.II.885/2023/17. indokolás [36] bekezdés, Kúria Bfv.I.1.272/2023/8. indokolás [47] bekezdés}.

[45] Az egyezményesértés megállapítása miatti felülvizsgálati eljárásban – eltérő szabály nem lévén – a Be. XC. Fejezetében szabályozott, felülvizsgálatra irányadó rendelkezések alapján kell eljárni.

[46] A Be. 650. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható, a Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[47] E rendelkezés a nemzetközi szerződés rendelkezésének megsértése miatt indult felülvizsgálati eljárásban is irányadó, ezért a Kúriának a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének alapulvételével a jogerős határozatban megállapított tényállás alapján kell vizsgálnia, hogy a terhelt bűnösségének megállapítása tekintetében lehetséges-e a nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat hozatala, vagy ahhoz az eljárás megismétlése szükséges.

[48] 5. A felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatban a bíróság az I. rendű terhelttel szemben az elkövetéskor (2009. február 18., 2011. november 20.) hatályos Btk. (1978. évi IV. törvény) alkalmazásával, még a II. rendű terhelttel szemben az elbíráláskor (2014. február 27.) hatályos Btk. (2012. évi C. törvény) alapján szabta ki a büntetést.

[49] A korábbi Btk. 40. § (1) bekezdése szerint a szabadságvesztés határozott ideig vagy életfogytig tart.

[50] A korábbi Btk. 47/A. § (1) bekezdése alapján életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

[51] A korábbi Btk. 166. § (2) bekezdés b) és d) pontja értelmében a büntetés tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést nyereségvágyból és különös kegyetlenséggel követik el.

[52] Az ügydöntő határozatban a bíróság az I. rendű terhelttel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést szabott ki és kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét.

[53] A Btk. 34. §-a szerint a szabadságvesztés határozott ideig vagy életfogytig tart.

[54] A Btk. 42. §-a alapján életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

[55] A Btk. 160. § (2) bekezdés b), d) és k) pontja értelmében a büntetés tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést nyereségvágyból és különös kegyetlenséggel, a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.

[56] A Bv.tv. 188. § (1) bekezdése szerint a szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátható, ha az életfogytig tartó szabadságvesztésnek a bíróság által meghatározott tartamát letöltötte, és alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

[57] Az ügydöntő határozatban a bíróság a II. rendű terhelttel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést szabott ki, és nem zárta ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, annak legkorábbi időpontját 35 évben határozta meg.

[58] Megállapítható, hogy az EJEB hivatkozott határozatai a kérelemmel érintett jogerős ítélet vonatkozásában általánosságban utalt az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára és feltételeire vonatkozó magyar jogi szabályozásra, mely alapján azt is rögzítette, hogy a nemzeti jog és gyakorlat lehetőséget

biztosít a kérelmezőkre kiszabott életfogytiglani szabadságvesztés célzott bírósági felülvizsgálatára.

[59] Az EJEB ezután azt vizsgálta, hogy a felülvizsgálati mechanizmus megfelel-e az EJEB esetjogában lefektetett kritériumoknak, és e körben annak a szabályozásnak a hiányát kifogásolta, mely biztosítja, hogy a feltételes szabadságra bocsáthatóság érdemi vizsgálatára már 25 év elteltével sor kerülhessen.

[60] Az EJEB ítéletei tehát nem állapították meg a Kecskeméti Törvényszék 10.B.202/2013/38. számú, illetve a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.550/2013/8. számú ítélete meghozatala során alkalmazott valamely jogszabály egyezményesértő voltát, így nem tekintette az Egyezménybe ütközőnek az eljárt bíróságok által az I. rendű terhelt vonatkozásában alkalmazott korábbi Btk. 40. § (1) bekezdését, a 47/A. § (1) és (2) bekezdését, valamint a II. rendű terhelt vonatkozásában alkalmazott Btk. 34. és 42. §-át sem.

[61] A következetes ítélkezési gyakorlat alapján az anyagi jogerő feloldására, a jogerős határozat megváltoztatására nincs törvényes lehetőség, és a megtámadott ítélet hatályban tartása indokolt, ha az EJEB nem az I. rendű terhelttel szemben kiszabott tényleges életfogytig tartó szabadságvesztést, és nem a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének perbíróság általi kizárását tekintette egyezményesértőnek, hanem egy – már a büntetés-végrehajtás szakaszába tartozó – olyan felülvizsgálati lehetőség hiányát, amely az EJEB által ajánlott idő kitöltése után, és a köztársasági elnök kegyelmi eljárását és döntését is garantáló módon tenné „de facto” csökkenthetővé az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt büntetésének csökkenthetőségét (Kúria Bfv.III.914/2017).

[62] A II. rendű terhelttel szemben pedig nem tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására került sor, azonban a megjelölt határozatban foglalt érvelés jelen ügyben is irányadó, attól a Kúria nem kíván eltérni (Bfv.III.1450/2021/6., Bfv.I.734/2022/12., Bfv.I.468/2023/5.).

[63] Az EJEB a személy 3 és társai kontra Magyarország, valamint a személy 4 és társai kontra Magyarország ügyben hozott ítéletei az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének meghatározására vonatkozó konkrét ítéleti rendelkezéseket nem kifogásolta, hanem a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás hiányosságát ítélte egyezményesértőnek. Ez azonban nem az ítéletet hozó bíróságok eljárására és nem is a jogerős ügydöntő határozatra vonatkozik, a felrótt hiányosság jogalkalmazással nem pótolható, hanem kizárólag jogalkotással orvosolható.

[64] Ha pedig jogalkotásra van szükség, akkor felülvizsgálati ok nem valósul meg, nem keletkezik felülvizsgálati döntési jogkör, mert a hiányzó szabályt a Kúria nem alkothatja meg, s nem is pótolhatja azt az Egyezmény közvetlen alkalmazásával [Kúria Bfv.III.914/2017 (EBH 2018.B.6.II)].

[65] Mindezek alapján az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt tekintetében az EJEB ítéletében megállapított egyezményesértés a felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható, a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatására a Be. 662. §-a alapján nem kerülhet sor, és a hatályon kívül helyezés Be. 663. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott feltételei sem állnak fenn.

[66] 6. A Kúria a hivatalból lefolytatott vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során a felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.

[67] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen – a Be. 655. § (1) bekezdése

szerinti összetételben – az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[68] A II. rendű terhelt kirendelt védője a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati indítványra írásbeli észrevételt tett. A kirendelt védőt tevékenységéért a felülvizsgálati eljárásban díjazás illeti meg akkor is, ha a Kúria az ügyben nem tart nyilvános ülést (BH 2019.217.III., BH 2020.287.IV.). Ezért a Kúria a védő díját a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésére figyelemmel állapította meg.

[69] A kirendelt védő díjaként felmerült bűnügyi költséget a Be. 664. § (1) bekezdésének második mondata alapján az állam viseli.

[70] *A határozat elvi tartalma*

Ha az EJEB határozata nem azt állapította meg, hogy a jogerős, ügydöntő határozat meghozatala során alkalmazott valamely jogszabály sérti az Egyezmény 3. Cikkét, hanem a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének felülvizsgálatára vonatkozó szabályozás hiányosságát ítélte egyezményesértőnek, akkor nem a jogerős ítéletet hozó bíróságok eljárására és nem is a jogerős ügydöntő határozatra vonatkozik. A felrótt hiányosság jogalkalmazással nem pótolható, hanem kizárólag jogalkotással orvosolható.

[71] **IV.** A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[72] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2026. január 15.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró